

เด็กพิเศษ : รู้ก่อนเกิดได้อย่างไร

นพ.ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา
จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น

ในปัจจุบันมีปัญหาเด็กพิเศษหลากหลายรูปแบบ เช่น ออทิสติก แอสเพอร์เกอร์ แอลดี สมาธิสั้น สมรรถภาพ ความบกพร่องทางสติปัญญา ฯลฯ จนทำให้คุณพ่อคุณแม่ที่กำลังจะมีลูกน้อยรู้สึกวิตกกังวลว่าลูกที่จะเกิดมามีโอกาส เป็นเด็กพิเศษหรือไม่ จะรู้ล่วงหน้าก่อนเกิดได้ไหม และมีวิธีการอะไรบ้างที่จะทำให้รู้ได้ การที่จะรู้ล่วงหน้าว่าเป็นเด็ก พิเศษหรือไม่ ขึ้นอยู่กับปัญหาของเด็ก แต่ละรูปแบบก็มีความแตกต่างกัน บางรูปแบบรู้ได้ก่อนเกิด บางรูปแบบเกิดแล้ว ค่อยรู้ บางรูปแบบเกิดแล้วก็ยังไม่รู้เลยต้องรอดูตอนโตอีกหน่อย

กลุ่มที่รู้ได้ก่อนเกิด คือ ปัญหาความผิดปกติของโครโมโซมต่างๆ เช่น ดาวน์ ซินโดรม ซึ่งเป็นความผิดปกติ ของโครโมโซมคู่ที่ 21 แล้วทำให้มีลักษณะรูปร่างหน้าตาที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีความผิดปกติทางร่างกายหลาย อย่าง ร่วมกับมีความบกพร่องทางสติปัญญา สามารถตรวจได้ตั้งแต่ช่วงที่ตั้งครรภ์ ได้ 2 เดือนกว่า จากการตรวจโดยวิธี พิเศษ เช่น การเจาะน้ำคร่ำตรวจโครโมโซม การเจาะเลือดตรวจทางชีวเคมี ซึ่งแนะนำให้ตรวจในหญิงตั้งครรภ์ที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป เพราะมีความเสี่ยงสูง

ส่วนปัญหาความผิดปกติของกระโหลกศีรษะ หรือรูปร่างลักษณะพิการ ผิดรูป ก็สามารถพบได้โดยการทำอัลตราซาวด์ เช่นกัน กลุ่มที่เกิดแล้วค่อยรู้ เช่น สมรรถภาพ หรือ ซีพี (Cerebral Palsy) มีความผิดปกติในการเคลื่อนไหว กล้ามเนื้ออ่อนแรงหรือเกร็งมากกว่าปกติ พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อล่าช้า สำหรับความพิการทางร่างกายก็เป็นสิ่งที่ สังเกตได้ไม่ยาก ส่วนปัญหาทางด้านการมองเห็น และปัญหาการได้ยิน ในรายที่เป็นมากก็สามารถสังเกตเห็นได้ ชัดเจนตั้งแต่คลอดออกมาเช่นกัน

ส่วนกลุ่มที่เกิดมาแล้วดูปกติดี ยังไม่รู้ว่าจะเป็นเด็กพิเศษหรือเปล่า ต้องรอดูพัฒนาการสักระยะหนึ่งก่อน เช่น ออทิสติก แอสเพอร์เกอร์ แอลดี สมาธิสั้น

ออทิสติก ส่วนใหญ่จะรู้ได้ในช่วงขวบกว่าๆ เนื่องจากเริ่มเห็นความแตกต่างจากเด็กคนอื่นชัดเจนขึ้น ข้อบ่งชี้ที่ ช่วยให้สงสัยได้ชัดเจนขึ้นคือ เมื่อเด็กอายุขวบครึ่ง เด็กยังไม่ชี้้นิ้วบอกความต้องการของตัวเองเวลาอยากได้อะไร ขาด ความสนใจร่วมกับคนอื่นรอบข้าง เล่นกับเด็กคนอื่นไม่เป็น เล่นบทบาทสมมติ เล่นจินตนาการไม่เป็น และมักจะยังไม่ สามารถพูดเป็นคำได้ จะมีแต่ภาษาที่เป็นลักษณะเฉพาะตัว ที่เรียกว่าภาษาต่างดาว

แอสเพอร์เกอร์ ก็คล้ายกับออทิสติก แต่พูดเก่ง ความจำดี เรียนหนังสือได้ ทำให้ไม่เห็นปัญหาตั้งแต่เล็ก ต้อง อาศัยความชำนาญของจิตแพทย์เด็กในการบอกว่าเป็นหรือไม่ เด็กมักจะดูมุ่งมั่น ไม่สบตาเวลาคุย ช่างถาม ถ้ามแล้ว ถ้ามซ้ำอีก และไม่ค่อยรู้กาลเทศะ เนื่องจากมีความบกพร่องในทักษะสังคม

แอลดี ก็เช่นกัน กว่าจะมารู้ชัดเจนก็ตอนที่อยู่ ปี 1 แล้ว อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ หรืออ่านเขียนได้ไม่สมตาม วัย หรือคิดเลขไม่เป็น ทั้งๆที่เวลาพูดคุยอย่างอื่นดูคล่องแคล่วว่องไว ไหวพริบดี

สมาธิสั้น อาจเห็นแนวโน้มความซนมาก อยู่ไม่นิ่ง มาตั้งแต่เล็ก แต่ก็ไม่สามารถยืนยันได้ชัดเจน จนกว่าจะเห็นผลกระทบที่ตามมา เช่น ทำงานไม่เสร็จทันเพื่อน ผลการเรียนต่ำกว่าความสามารถที่แท้จริง เพื่อนไม่ค่อยอยากเล่นด้วยเพราะเล่นแรง

ปัญหาส่วนใหญ่จะไม่สามารถรู้ก่อนเกิด ความผิดปกติบางอย่างที่ตรวจคัดกรองได้ตั้งแต่ช่วงตั้งครรภ์ ก็ควรตรวจตามคำแนะนำ ที่เหลือก็ไม่ควรไปเครียด หรือวิตกกังวล เพราะถ้ายิ่งเครียดก็ยิ่งมีความเสี่ยงมากขึ้นครับ การดูแลสุขภาพกาย และสุขภาพใจของคุณแม่ช่วงตั้งครรภ์ เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด คำแนะนำโดยทั่วไปมีดังนี้

1. ควรวางแผนครอบครัวก่อนมีลูก มีลูกเมื่อพร้อม
2. ควรฝากครรภ์โดยเร็วที่สุดและควรฝากครรภ์อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ตามการนัดหมาย
3. ควรรับประทานอาหารให้เพียงพอ และหลากหลาย เพื่อให้ลูกได้รับสารอาหารครบถ้วน
4. ควรพักผ่อนให้เพียงพอ ไม่หักโหมทำงานหนักเกินไป
5. ควรผ่อนคลายความเครียด หากิจกรรม งานอดิเรกเล็กๆ น้อยๆ ทำ
6. ในกรณีของการเจาะตรวจโครโมโซม จะทำเมื่อเข้าเกณฑ์ดังนี้

- คุณ แม่อายุ 35 ปีขึ้นไป
- เคยมีลูกเป็นดาวน์ ซินโดรม หรือโครโมโซมผิดปกติแบบอื่น
- เคยแท้งโดยไม่รู้สาเหตุหลายครั้ง
- สงสัยบางโรคที่สามารถตรวจได้

7. การตรวจอัลตราซาวด์ ก็เป็นการคัดกรองปัญหาวิธีหนึ่งที่สะดวก ไม่เป็นอันตราย และได้ผลดี ในปัจจุบันสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง สภาพจิตใจที่แข็งแรง เปี่ยมด้วยความสุข เป็นเกราะป้องกันปัญหาต่างๆ ในตัวลูกที่กำลังจะคลอดออกมาได้อย่างดีที่สุดในที่สุด

บทความแก้ไขล่าสุด: พฤศจิกายน 2560

บทความต้นฉบับ: เมษายน 2554

บทความทั้งหมดยินดีให้นำไป เผยแพร่เพื่อความรู้ได้ โดยกรุณาอ้างอิงแหล่งที่มา

ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา. (2560). เด็กพิเศษ - รู้ก่อนเกิดได้อย่างไร. [Online]. Available URL:

happyhomeclinic.com/sc03-special-child-screen.html